

KTE-notat 51/08

Til: Olje- og energidepartementet

Fra: Linn Silje Udem

Sign.:

Ansvarlig: Arne Olsen

Sign.:

Dato: 27.10.2008

Vår ref.: NVE 200701056-88

Arkiv: 511

Kopi: Midtfjellet Vindkraft AS, Fitjar kommune, Fitjarstølene Vel og
Aksjonsgruppa for vern om Fitjarfjellet

Middelthuns gate 29

Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95

Telefaks: 22 95 90 00

E-post: nve@nve.no

Internett: www.nve.no

Org. nr.:

NO 970 205 039 MVA

Bankkonto:

7694 05 08971

Midtfjellet Vindkraft AS: Midtfjellet vindkraftverk med tilhørende infrastruktur. Sammenfatning og vurdering av klager på NVEs vedtak om godkjenning av detaljplan.

Innhold

1	Konklusjon	1
2	Innledning.....	2
3	Innkomne klager	2
4	NVEs vurdering av innkomne klager	3
4.1	Støy og skyggekast	3
4.1.1	Støy.....	3
4.1.2	Skyggekast.....	4
4.2	Drikkevann	4

1 Konklusjon

NVE godkjente den 15.8.2008 detaljplanene som Midtfjellet Vindkraft AS har utarbeidet for alternativ A og B for Midtfjellet vindkraftverk. NVE har mottatt to klager på dette vedtaket. Klagegrunnene er i hovedsak knyttet til støy, skyggekast og drikkevann.

NVE kan ikke se at det har kommet frem nye vesentlige forhold i noen av de innkomne klagenes som gjør at NVE vil omgjøre eller oppheve vårt vedtak av 15.8.2008. NVE opprettholder derfor vedtaket om å godkjenne detaljplanene for de ulike utbyggingsløsningene for Midtfjellet vindkraftverk.

For utbyggingsløsning B med turbintype D overskrides støyretningslinjene marginalt for bebyggelsen på Hovland. NVE vil derfor anbefale OED å fastsette følgende vilkår til en eventuell godkjenning av detaljplanene for Midtfjellet vindkraftverk:

"For det tilfelle at utbyggingsløsning B med turbintype D velges for utbyggingen av Midtfjellet vindkraftverk skal detaljplanen forelegges NVE for ny vurdering av støvvirkningene."

2 Innledning

NVE meddelte den 19.2.2007 Midtfjellet Vindkraft AS (MVAS) konsesjon for å bygge og drive Midtfjellet vindkraftverk med en installert effekt på inntil 150 MW. NVE ga samtidig MVAS ekspropriasjonstillatelse i medhold av oreigningslova for det omsøkte tiltaket.

Olje- og energidepartementet stadfestet NVEs vedtak 28.5.2008, og i den forbindelse ble det satt vilkår om at det skal utarbeides en detaljplan for tiltaket.

NVE godkjente den 15.8.2008 detaljplanene som Midtfjellet Vindkraft AS har utarbeidet for alternativ A og B for Midtfjellet vindkraftverk.

NVE har mottatt to klager på vedtaket om godkjenning av detaljplanene for vindkraftverket fra Aksjonsgruppa for vern om Fitjarfjellet og Fitjarstølene Velforening.

I dette notatet har NVE sammenfattet de klagegrunnene som klagerne har anført og kommentert de forhold som ikke er vurdert i forbindelse med godkjenning av detaljplanene. NVE viser videre til notatet Bakgrunn for vedtak av 14.8.2008.

3 Innkomne klager

Aksjonsgruppa for vern om Fitjarfjellet har påklaget NVEs vedtak i brev av 8.9.2008.

Hovedgrunnene for klagen er:

- Store bebyggelseskonsentrasjoner vil få støynivå i worst case over støyretningslinjene og grensene fastsatt av Fitjar kommune.
- Støynivået i det regulerte friluftsområdet er langt over grensene i støyretningslinjene.
- Visualiseringene må utføres i henhold til veileder for visualisering av planlagte vindkraftverk utarbeidet av NVE, Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren.
- Turbinene i nærheten av drikkevannsforsyningen må fjernes eller flyttes ytterligere.
- Det må tas hensyn til kulturminner, turstier/drifteveier og fjelltopper ved plassering av turbinene.
- Skyggekastnivået må i worst case ikke overstige 10 timer per år, og turbiner som gir høyere verdier må fjernes.
- Det må vurderes nøye om trafostasjonen kan flyttes bort fra fjellområdene og plasseres i Årskog.

Når det gjelder støyberegningene uttaler Aksjonsgruppa at worst case beregningene skal ta hensyn til usikkerheten på ± 3 dB som er angitt støyutredningen. Aksjonsgruppa viser i den sammenheng til at store bebyggelseskonsentrasjoner vil få støynivåer over 43 dB, og at enkelte vil få over 46 dB.

Aksjonsgruppa viser videre til klageavgjørelse fra OED hvor det står at arbeidet med støy skal utføres i medhold av støyretningslinjene (T-1442). Etter deres vurdering legger ikke NVE denne retningslinjen til grunn i vurderingen av støyvirkningene, og da spesielt ikke i vurderingen av støy i de omkringliggende friluftsområdene.

Aksjonsgruppa uttaler videre at støy fra testturbinene ikke er dokumentert, og krever at det legges frem endelige planer for disse før detaljplanen godkjennes.

Aksjonsgruppa ber om at det utføres beregninger av lavfrekvent støy basert på de lokale forholdene i Fitjar.

Aksjonsgruppa uttaler at de herved klager til SFT på for høye støyverdier i henhold til § 8 i forurensningsloven og "Retningslinjer for støy i arealplanlegging (T-1442)".

Etter aksjonsgruppas vurdering er det worst case verdier som bør legges til grunn også i skyggekastvurderingene, og ber om at en sammenlikner med en grense på 10 timer per år i worst case. Turbiner som gir skyggekastverdier i worst case på mer enn 10 timer per år, må fjernes eller flyttes.

Når det gjelder drikkevann, så uttaler Aksjonsgruppa at to vindturbiner med veger fremdeles ligger innenfor det naturlige nedslagsfeltet for Svartavatnet. Det er derfor feil når NVE skriver at alle turbinene er trukket ut av nedslagsfeltet.

Aksjonsgruppa viser videre til høringsuttalelsen til detaljplanene hvor de ber om at konkrete turbiner flyttes eller fjernes. De mener fortsatt at disse turbinene må flyttes eller fjernes.

Aksjonsgruppa påpeker at det fremdeles er betydelige feil i kartgrunnlaget når det gjelder plassering av stier, høyder på fjelltopper og plassering av kulturminner, og uttaler at de stiller sin lokalkunnskap til disposisjon dersom det er ønskelig.

Fitjarstølane Velforening har påklaget NVEs vedtak i brev av 5.9.2008. Velforeningen mener at tillatelsen godkjenner for mange turbiner, turbinene er plassert for nært bebyggelse, støynivået for naboene er for høyt og turbinene er plassert for nært drikkevannsforsyningen til Fitjar.

Velforeningen mener at de utførte visualiseringene og utredningene innen skyggekast er mangelfulle. Videre er de negative virkningene, herunder støy, fra testturbinene ikke vurdert.

Velforeningen uttaler at de ellers støtter Aksjonsgruppa for vern om Fitjarfjellet sine vurderinger i deres klage.

4 NVEs vurdering av innkomne klager

NVE har mottatt to klager på godkjenning av detaljplanen for Midtfjellet vindkraftverk. NVE har i dette notatet kommentert de forhold som ikke er vurdert i forbindelse med godkjenning av detaljplanene. De anførte klagegrunnene er kommentert tematisk.

4.1 Støy og skyggekast

4.1.1 Støy

Klagerne mener at worst case beregningene også må ta hensyn til usikkerheten på ± 3 dB som er angitt i støyutredningen. De viser i den sammenheng til at store bebyggelseskonsentrasjoner vil få støynivåer over 43 dB og at enkelte vil få over 46 dB. I "Retningslinje for støy i arealplanlegging" (T-1442) legges det til grunn at worst case forutsetter medvind fra alle retninger. Usikkerheten i beregningene er ikke hensyntatt i dette. Som angitt i bakgrunn for vedtak av 14.8.2008 vil bebyggelsen på Hovland få støyverdier på 46 dB i utbyggingsløsning B med turbintype D (3 MW). NVE konstaterer at dette er en marginal overskridelse av grenseverdiene i retningslinjene, men for å sikre en vurdering av støyvirkningene fra denne utbyggingsløsningen vil NVE anbefale OED å fastsette følgende vilkår til eventuell godkjenning av detaljplanene for Midtfjellet vindkraftverk:

"For det tilfelle at utbyggingsløsning B med turbintype D velges for utbyggingen av Midtfjellet vindkraftverk skal detaljplanen forelegges NVE for ny vurdering av støyvirkningene."

For ytterligere vurderinger innen dette temaet vises det til kapittel 5.1 i bakgrunn for vedtak av 14.8.2008.

Klagerne mener at NVE ikke har lagt støyretningslinjen (T-1442) til grunn i vurderingen av støyvirkningene, og viser til klageavgjørelsen fra OED hvor det står at arbeidet med støy skal utføres i medhold av disse retningslinjene. NVE konstaterer at det i klageavgjørelsen fra OED står at arbeidet med støy skal utføres i henhold til Miljøverndepartementets støyretningslinje (T-1442). NVE konstaterer videre at utredningene innen støy utført at Sinus AS har lagt disse retningslinjene til grunn. NVE har også vurdert støyvirkningene i forhold til grenseverdiene $L_{den} = 45$ dB og $L_{den} = 50$ dB som angitt i retningslinjene, og stiller oss uforstående til påstanden fra klagerne.

Klagerne krever at det legges frem endelige planer for testturbinene før detaljplanen godkjennes. Dette for å kunne vurdere støyvirkningene fra dem. NVE konstaterer at testturbinene vil kunne ha en installert effekt på inntil 6 MW, men at type og leverandør av disse ikke er endelig avklart. Det er også knyttet usikkerhet til om og eventuelt når de etableres. NVE finner med bakgrunn i ovennevnte ikke grunnlag for å kreve endelige planer for testturbinene før detaljplanen godkjennes. For ytterligere vurderinger knyttet til støy fra testturbinene vises det til kapittel 5.1 i bakgrunn for vedtak av 14.8.2008.

Klagerne uttaler at de klager til SFT på for høye støyverdier i henhold til § 8 i forurensningsloven og "Retningslinjer for støy i arealplanlegging (T-1442)". NVE konstaterer at det er en marginal overskridelse av grenseverdiene i støyretningslinjene, og etter vår vurdering medfører dette ikke konsesjonsplikt i medhold av forurensningsloven. Det er imidlertid Fylkesmannen i Hordaland som er riktig instans å rette en klage til, og NVE vil be klagerne om å kontakte dem.

4.1.2 Skyggekast

Klagerne mener at worst case verdiene bør legges til grunn også i skyggekastvurderingene, og ber om at det sammenliknes med en grense på 10 timer per år i worst case. I vurderingen av skyggekast har NVE sammenlignet med de danske anbefalingene på 10 timer faktisk skyggekast per år. Ingen boliger får skyggekast som overskrider de danske anbefalingene. NVE finner ikke grunnlag for en ny og strengere sammenlikningsreferanse i denne saken enn den som benyttes i Danmark eller som er lagt til grunn i andre vindkraftsaker i Norge.

4.2 Drikkevann

Klagerne uttaler at to vindturbiner med veger fremdeles ligger innenfor det naturlige nedslagsfeltet for Svartavatnet. Det er derfor feil når NVE skriver at alle turbinene er trukket ut av nedslagsfeltet. NVE vil i denne sammenheng kommentere at det er riktig som aksjonsgruppa påpeker at to av turbinene fortsatt ligger innefor den naturlige nedslagsfeltet for drikkevann slik det er definert i dag. Det naturlige nedslagsfeltet er det området som av terrengmessige forhold gir direkte tilrenning til Svartavatnet. I både reguleringsplanbestemmelsene (6.3) og planbestemmelsene (6.2) for vindkraftverket står det at tiltak i randsonen kan tillates, men at de skal sikres slik at det ikke gir tilrenning til Svartavatnet. Videre skal tiltakene kvalitetssikres av hydrologifaglig kompetanse. I den forbindelse har Multiconsult utarbeidet en rapport av 29.1.2008 som vurderer tiltak knyttet til plassering av vindturbinene og det naturlige nedslagsfeltet for drikkevann. Konkrete tiltak som vil utføres i tilknytning til de to turbinene som ligger innenfor dagens naturlige nedslagsfelt er grøfting, drenering og etablering av sperrer. Med disse tiltakene endres dagens naturlige nedslagsfelt, og de to aktuelle turbinene vil da være plassert utenfor det nye naturlige nedslagsfeltet for Svartavatnet. Når det gjelder vegene har NVE fått opplyst fra MVAS at disse ligger utenfor dagens naturlige nedslagsfelt.